

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

підготовки магістра
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальності D7 Торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та організація
бізнесу

Луцьк – 2025

Силабус нормативного освітнього компонента КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА підготовки магістра з підприємництва та торгівлі, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D7 Торгівля, за освітньою програмою Підприємництво, торгівля та організація бізнесу.

Розробники:

Павлова О.М., завідувач кафедри економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор

Шостак Л.В., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОП Підприємництво, торгівля та організація бізнесу

Людмила ШОСТАК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

протокол №1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D7 Торівля Підприємництво, торівля та організація бізнесу другий (магістерський) рівень	Нормативний ОК
Кількість годин/кредитів ECTS 360/12		Рік навчання 2 (2025/2026 н.р.)
		Семестр 3й
		Самостійна робота 338 год.
		Консультації 22 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ

Павлова Олена Миколаївна, доктор економічних наук, професор кафедри економіки і торгівлі, завідувач кафедри економіки і торгівлі.

Мобільний телефон: 0503784882

E-mail: Pavlova.Olena@vnu.edu.ua

Бортнік Світлана Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і торгівлі.

Мобільний телефон: 0953267477

E-mail: Bortnik.Svetlana@vnu.edu.ua

Данилюк Тетяна Іллівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і торгівлі.

Мобільний телефон: 0997395837

E-mail: Danyluk.Tatiana@vnu.edu.ua

Мохнюк Анна Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і торгівлі.

Мобільний телефон: 0977776020

E-mail: Mokhniuk.Anna@vnu.edu.ua

Павлов Костянтин Володимирович, доктор економічних наук, професор кафедри економіки і торгівлі.

Мобільний телефон: 097-283-08-08

E-mail: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Шостак Людмила Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і торгівлі.

Мобільний телефон: 0503784882

E-mail: Shostak.Lyudmyla@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Кваліфікаційна робота» належить до переліку нормативних циклів професійної підготовки магістра та спрямований на формування у здобувачів системи комплексних теоретичних та методичних знань, а також практичних навичок організації та управління підприємницькою і торговельною діяльністю в умовах сучасного бізнес-середовища. Компонент передбачає здобуття досвіду проведення самостійного дослідження, розробки ефективних бізнес-моделей і прийняття управлінських рішень за умов невизначеності.

Основним завданням кваліфікаційної роботи є демонстрація рівня наукової та професійної компетентності здобувача, умінь самостійно аналізувати практичні ситуації, проводити дослідження та розробляти пропозиції щодо вдосконалення діяльності підприємницьких та торговельних структур. Кваліфікаційна робота має узагальнюючий характер і виступає завершальним підсумком підготовки за освітньо-професійною програмою, містячи оригінальне наукове та практичне дослідження, що має реальну цінність для підприємств, організацій та інших суб'єктів господарювання.

Написання кваліфікаційної роботи є логічним продовженням теоретичного і практичного навчання здобувачів освіти. Вона є підсумковою самостійно завершеною роботою, на підставі виконання та захисту якої здобувач отримує відповідну кваліфікацію магістра за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та організація бізнесу». Робота має бути присвячена вирішенню складної спеціалізованої задачі або практичних проблем у сфері підприємництва, комерційної діяльності та організації бізнес-процесів, із застосуванням сучасних методів управління та аналізу.

2. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів здатності самостійно розв'язувати складні спеціалізовані завдання або практичні проблеми у сфері підприємництва та торгівлі, проводити дослідження, обґрунтовувати управлінські рішення на основі наукових підходів, аналітичних методів та сучасних цифрових інструментів, а також демонструвати готовність до професійної діяльності у динамічному бізнес-середовищі.

Завдання освітнього компонента «Кваліфікаційна робота»:

1. Узагальнити та критично осмислити теоретико-методологічні підходи щодо обраної теми дослідження у сфері підприємництва, торгівлі та організації бізнесу.
2. Провести системний аналіз підприємства, ринку та бізнес-середовища із застосуванням сучасних аналітичних методів і цифрових інструментів.
3. Виявити проблемні аспекти діяльності підприємства та обґрунтувати шляхи їх вирішення, що сприятимуть підвищенню ефективності та конкурентоспроможності бізнесу.
4. Розробити та запропонувати управлінські, маркетингові та комерційні рішення для вдосконалення організаційної діяльності підприємницьких та торговельних структур.
5. Сформулювати практичні рекомендації щодо впровадження результатів дослідження з урахуванням сучасних цифрових технологій, принципів сталого розвитку та чинного законодавства.
6. Продемонструвати навички академічного письма, самостійної роботи з джерелами та аналітичними даними, оформлення результатів дослідження відповідно до вимог академічної доброчесності.

3. Пререквізити: Методологія та організація наукових досліджень, Мотивування та лідерство, Інформаційні системи і технології у професійній діяльності, Технології прийняття управлінських рішень, Іноземна мова в науковій та професійній комунікації, Стратегічне управління розвитком суб'єктів господарювання, Антикризове управління, Обґрунтування та оцінка ризиків у професійній діяльності, Управління якістю товарів та послуг, Інноваційне підприємництво та управління проєктами, Електронна комерція, Виробнича практика, Переддипломна практика

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності

- ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності

- СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.
- СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності.
- СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.
- СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.
- СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності.
- СК 6. Здатність презентувати результати наукових досліджень у сфері підприємництва та торгівлі державною та іноземною мовами з дотриманням норм академічної доброчесності та сучасних вимог наукової комунікації.
- СК 7. Здатність інтегрувати цифрові платформи та інформаційні технології у бізнес-процеси підприємницьких і торговельних структур для підвищення стійкості та організації бізнесу в умовах ризиків та невизначеності. ефективності управління.

Програмні результати навчання

- РН 1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.
- РН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.
- РН 3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.
- РН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.
- РН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.
- РН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.
- РН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.
- РН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

РН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

РН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких та торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

РН 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур.

РН 12. Планувати та виконувати наукові дослідження з використанням сучасних технологій і методів у сфері підприємництва та торгівлі, презентувати й обговорювати їх результати державною та іноземною мовами.

РН 13. Застосовувати сучасні інформаційні технології та цифрові платформи для автоматизації бізнес-процесів і підвищення ефективності управління підприємницькими структурами

Освоєння освітнього компонента «Кваліфікаційна робота» сприятиме формуванню ключових **Soft skills**, необхідних майбутньому фахівцю для комплексного вирішення складних завдань у сфері підприємництва, торгівлі та організації бізнесу. Виконання кваліфікаційної роботи дозволяє здобувачам освіти розвинути системне мислення, здатність аналізувати діяльність підприємницьких та торговельних структур у комплексі взаємопов'язаних процесів, а також уміння приймати обґрунтовані управлінські рішення за умов невизначеності та ризику. Робота сприяє розвитку підприємницької ініціативи, відповідальності, орієнтації на результат, а також формує навички самостійного пошуку рішень, командної взаємодії та ефективної комунікації з партнерами, клієнтами та колегами.

Важливим результатом виконання кваліфікаційної роботи є вдосконалення організаційних і управлінських здібностей, підвищення креативності та здатності генерувати інноваційні рішення для розвитку підприємницьких і торговельних структур. Особлива увага приділяється застосуванню сучасних цифрових технологій у бізнес-процесах, розвитку аналітичних навичок для оцінки ефективності діяльності підприємства, а також формуванню гнучкості й адаптивності до глобальних викликів бізнес-середовища.

Освітній компонент «Кваліфікаційна робота» інтегрує реалізацію таких Цілей сталого розвитку:

ЦСР 4. Якісна освіта. Кваліфікаційна робота забезпечує застосування теоретичних знань у практичній діяльності підприємницьких і торговельних структур, сприяє розвитку критичного мислення, професійної мобільності та здатності інтегрувати знання з підприємництва та торгівлі у практичні рішення.

ЦСР 5. Гендерна рівність. Здобувачі освіти розвивають здатність створювати інклюзивне бізнес-середовище, що ґрунтується на рівних можливостях у підприємстві та управлінні персоналом.

ЦСР 8. Гідна праця та економічне зростання. Виконання кваліфікаційної роботи формує навички управління підприємницькими структурами, оцінки їх конкурентоспроможності та розробки заходів для підвищення ефективності, що сприяє розвитку малого та середнього бізнесу та створенню робочих місць.

ЦСР 9. Інновації та інфраструктура. Робота передбачає вивчення та застосування сучасних цифрових технологій, бізнес-моделей та інноваційних рішень для оптимізації бізнес-процесів та інтеграції підприємницьких структур у глобальні ринки.

ЦСР 12. Відповідальне споживання і виробництво. Здобувачі освіти набувають навичок аналізу бізнес-процесів і оптимізації ресурсів, що сприяє ефективному використанню матеріальних і фінансових ресурсів, зменшенню втрат та впровадженню принципів сталого ведення бізнесу.

ЦСР 16. Мир, справедливість та сильні інститути. Кваліфікаційна робота формує знання правових аспектів укладання та виконання договорів, вирішення конфліктів і дотримання етичних норм у бізнесі, що підвищує довіру до підприємницьких інституцій.

ЦСР 17. Партнерство заради сталого розвитку. Здобувачі освіти набувають навичок міжнародної співпраці, розвитку ділових відносин та ефективного використання глобальних

торговельних платформ для побудови партнерств з підприємцями, інвесторами та організаціями.

Таким чином, освітній компонент «Кваліфікаційна робота» забезпечує інтеграцію ЦСР у підготовку майбутніх фахівців, орієнтуючи їх на відповідальне, інноваційне та ефективне ведення підприємницької та торговельної діяльності, поєднуючи академічні знання з практичними навичками і здатністю приймати стратегічно обґрунтовані управлінські рішення.

5. Структура освітнього компонента

Організаційні етапи виконання кваліфікаційної роботи	Усього	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/бали
1 Етап. Підготовчий	20	18	2	А
2 Етап. Основний				А
2.1. Теоретико-методичний	73	70	3	
2.2. Аналітичний	103	100	3	
2.3. Проектно-рекомендаційний	106	100	6	
3 Етап. Оформлювальний	46	40	6	А
4 Етап. Підсумковий	12	10	2	А
Всього годин/Балів	360	338	22	100

*Форма контролю: А – підсумкова атестація.

IV. ЗМІСТ ОСНОВНИХ ЕТАПІВ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Етапи виконання кваліфікаційної роботи	Зміст та завдання етапів
1 Етап. Підготовчий	Вибір теми та наукового керівника - здобувач освіти обирає тему кваліфікаційної роботи відповідно до власних інтересів та узгоджує її з науковим керівником, який надає методичну підтримку та рекомендації. Вибір закріплюється заявою. Формування та погодження завдання - разом із керівником здобувач освіти визначає цілі, методи та очікувані результати роботи, погоджуючи завдання з академічними вимогами та освітньо-професійною програмою. Складання плану роботи – здобувач освіти розробляє структурований план з розділами, підрозділами та методами дослідження, що забезпечує логічну послідовність теоретичної, аналітичної та практичної частин роботи.
2 Етап. Основний	Збір та опрацювання фактичного матеріалу, його систематизація та класифікація, аналітичне осмислення отриманих даних, підготовка тексту кваліфікаційної роботи відповідно до затвердженого плану, формулювання обґрунтованих висновків і практичних рекомендацій, а за можливості – підготовка наукових публікацій за темою дослідження.
2.1. Теоретико-методичний	Підготовка першого розділу кваліфікаційної роботи, що включає узагальнення наукових підходів, термінології та ключових понять, пов'язаних із темою дослідження. Проведення теоретико-методологічного аналізу сучасних наукових положень щодо предмета дослідження. Вивчення актуальних методів аналізу, моделей, принципів і концепцій у сфері підприємництва, торгівлі та організації бізнесу, що стосуються теми роботи. Обґрунтування вибору методологічної бази для проведення аналітичного та проектного дослідження.

2.2. Аналітичний	Виконання другого розділу кваліфікаційної роботи, який передбачає дослідження стану діяльності об'єкта підприємницької чи торговельної діяльності. Проведення комплексного аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємства або організації. Здійснення комплексного аналізу відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Виявлення проблемних аспектів, визначення тенденцій та оцінка можливостей розвитку на основі зібраних даних, а також оцінювання їхнього впливу на ефективність бізнес-процесів і діяльності підприємницької структури.
2.3. Проєктно-рекомендаційний	Виконання третього розділу кваліфікаційної роботи передбачає узагальнення результатів проведеного аналізу та визначення стратегічних напрямів вдосконалення бізнес-процесів, управлінських і торгівельних практик підприємства або торговельної структури. Розроблення конкретних рекомендацій, заходів і інструментів для підвищення ефективності діяльності об'єкта дослідження. Оцінка очікуваних результатів впровадження запропонованих рішень, їх соціально-економічне обґрунтування та визначення ефективності проєктних заходів для розвитку підприємницької та торговельної діяльності.
3 Етап. Оформлювальний	Кваліфікаційна робота оформлюється відповідно до встановлених вимог університету та включає складання повного списку використаних джерел. Проводиться перевірка тексту на унікальність і відповідність академічним стандартам. Цей етап здійснюється під час проходження переддипломної практики та повинен бути завершений не пізніше одного місяця до захисту. Керівник кваліфікаційної роботи перевіряє виконання всіх розділів, правильність оформлення та наукову якість матеріалу.
4 Етап. Підсумковий	Здобувач освіти отримує відгук керівника та рецензію від кваліфікованого фахівця відповідного профілю, переважно з іншої організації чи установи. Проводиться попередній захист роботи на кафедрі, за результатами якого здобувач отримує рекомендацію щодо допуску до захисту. Після цього робота подається на розгляд екзаменаційної комісії для остаточного захисту.

V. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Структура кваліфікаційної роботи формується відповідно до завдань та проблематики дослідження. Робота має містити такі основні складові:

Титульний аркуш розташовується на першій сторінці та містить основну інформацію про автора та тему роботи.

Анотація подається українською та іноземною мовами. Вона містить прізвище та ініціали автора, тему роботи, стислий виклад результатів дослідження з визначенням наукової новизни та, за наявності, практичного значення. Також зазначаються ключові слова або словосполучення у називному відмінку через кому. Обсяг анотації не перевищує 3 сторінки (кожна сторінка містить 1900–2000 знаків з пробілами).

Зміст розташовується на другій сторінці роботи та містить назви розділів і підрозділів відповідно до плану з вказанням сторінок. Заголовки змісту повинні точно відповідати заголовкам у тексті; їх скорочення або зміни формулювань не допускаються.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць і термінів подається за потреби, якщо в роботі використовуються спеціальні терміни, маловідомі скорочення або нові символи. Перелік оформлюється у дві колонки: ліворуч – скорочення або символи за абеткою, праворуч – їх

пояснення. Якщо специфічні терміни або позначення зустрічаються менше трьох разів, перелік не формується, а пояснення надаються безпосередньо у тексті при першому згадуванні.

Вступ включає обґрунтування актуальності теми, визначення наукової новизни, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, а також практичне значення отриманих результатів і їх апробацію. Обсяг вступу становить 2–4 сторінки.

Актуальність теми визначається шляхом критичного аналізу та порівняння існуючих підходів до розв'язання проблеми, що обґрунтовує доцільність виконання роботи для розвитку обраної галузі науки та практики підприємництва й торгівлі. Якщо дослідження виконувалося в рамках наукової роботи кафедри, організації або іншої структури, зазначається зв'язок теми з планами організації, галузевими або державними програмами. Обов'язково підкреслюється роль автора у виконанні науково-дослідних завдань.

Наукова новизна. Вона полягає не лише у залученні нового ілюстративного матеріалу до наукового обігу, а в його глибшому аналізі, ніж у попередніх дослідженнях, узагальненні відомих підходів до обраної проблеми та висвітленні нових аспектів. Необхідно стисло окреслити власні наукові положення автора, показати, чим отримані результати відрізняються від вже відомих, і визначити ступінь новизни, використовуючи формулювання на кшталт «вперше досліджено», «удосконалено», «уточнено», «отримано подальший розвиток».

Мета і завдання дослідження. Метою роботи визначають кінцевий результат, досягнення якого прагне автор у ході дослідження. Завдання формулюють конкретні кроки та способи реалізації цієї мети.

Об'єкт дослідження – це процеси, явища або діяльність, які породжують проблемну ситуацію.

Предмет дослідження – конкретний аспект або частина об'єкта, на який спрямована увага автора. Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове: предмет визначає основний фокус дослідження і, як правило, формує назву кваліфікаційної роботи.

Матеріал дослідження. Потрібно зазначити джерела та види фактичного матеріалу, опрацьованого у роботі, включно з нормативними документами, статистикою, аналітичними даними та іншими інформаційними ресурсами, використаними для проведення дослідження.

Практичне значення результатів. Необхідно описати можливості використання отриманих результатів або рекомендацій у конкретній галузі, у професійній діяльності підприємств, організацій або навчальних курсах. Слід зазначити форми впровадження результатів, організації, де це здійснено, та підтвердження реалізації (наприклад, акт впровадження, підписаний представниками організацій).

Апробація результатів та публікації. Якщо автор презентував результати на конференціях, семінарах або на засіданнях наукових гуртків, необхідно зазначити назву заходу, рік, місце проведення та публікації за темою роботи (тези, статті, програми конференцій).

Основна частина. Складається з розділів, підрозділів та пунктів, що відображають реалізацію завдань кваліфікаційної роботи. У розділах викладають огляд наукових джерел, обґрунтовують обрану методiku та напрями досліджень, описують проведені теоретичні або експериментальні дослідження, аналізують та узагальнюють отримані результати. Основна частина містить докладний виклад матеріалу дослідження та зазвичай складається з трьох розділів із підрозділами.

Теоретико-методичний розділ. Перший розділ присвячено систематизації науково-теоретичної основи обраної теми кваліфікаційної роботи. Тут здійснюється огляд сучасних вітчизняних та зарубіжних досліджень, нормативних документів, статистичних даних і аналітичних матеріалів, що стосуються проблематики підприємництва, торгівлі та організації бізнесу. Виконується порівняльний аналіз існуючих підходів до вирішення визначених проблем, розглядається історія розвитку наукових концепцій та сучасні тенденції у сфері бізнес-діяльності. Формулюються теоретичні засади, класифікаційні характеристики та методичні підходи до досліджуваних процесів. Автор обґрунтовує власне бачення проблеми, аргументує вибір методів та інструментів аналізу, а також досліджує міжнародний досвід, що може бути застосований у національному контексті. Теоретичні узагальнення створюють підґрунтя для розробки власного дослідницького підходу та плавного переходу до практичної частини роботи.

Рекомендований обсяг: 12–15 сторінок.

Аналітичний розділ. Другий розділ спрямований на оцінку фактичного стану підприємницької та торговельної діяльності об'єкта дослідження. Тут проводиться детальний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства чи організації з використанням відповідних методів: аналітичних, статистичних, соціологічних, комп'ютерних моделей тощо. Представляються результати економічних, організаційних та маркетингових досліджень, виявляються ключові закономірності, проблеми, ризики та резерви розвитку. Встановлюються взаємозв'язки між досліджуваними показниками, оцінюється ефективність наявних управлінських рішень та формуються проміжні висновки, що слугують основою для практичних рекомендацій. Для наочності використовуються таблиці, діаграми та графіки з відповідними поясненнями.

Рекомендований обсяг: 20–25 сторінок.

Проектно-рекомендаційний розділ. Третій розділ присвячений розробці практичних пропозицій щодо вдосконалення управлінських та комерційних процесів підприємства. На основі попереднього аналізу формулюється стратегія вирішення проблемної ситуації з урахуванням інноваційних підходів, сучасних інструментів маркетингу, менеджменту та цифрової аналітики. Визначаються цілі, необхідні ресурси, очікувані результати та критерії оцінки ефективності. Здобувач освіти розробляє комплексні рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства, оптимізації бізнес-процесів та впровадження організаційних змін. Крім того, обґрунтовується соціально-економічна доцільність запропонованих заходів, оцінюється їхній потенційний вплив на ефективність діяльності. Розділ інтегрує теоретичні та аналітичні результати роботи, забезпечуючи логічний перехід до висновків.

Рекомендований обсяг: 12–15 сторінок.

Висновки. У висновках підсумовуються ключові теоретичні положення та результати дослідження, оцінюється досягнення мети та виконання поставлених завдань. Формулюються підсумкові висновки, які демонструють наукову новизну, практичну значущість та можливості для подальших досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та організації бізнесу. У висновках не вводяться нові пропозиції – вони лише узагальнюють матеріал попередніх розділів.

Рекомендований обсяг: 2–4 сторінки.

Список використаних джерел. Літературні та інформаційні джерела, на які посилається кваліфікаційна робота, оформлюються відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Джерела у списку розташовуються за абеткою: спочатку – кириличні, потім – латинські, орієнтуючись на прізвище першого автора або назву джерела. Кількість використаних джерел у роботі має становити не менше 50 одиниць.

Додатки. Додатки включають матеріали допоміжного характеру, які уточнюють або деталізують результати дослідження, проте не є основною частиною тексту. До них можуть належати: фінансова та статистична звітність підприємства, таблиці проміжних даних, графіки, рисунки, математичні розрахунки, інструкції та методики, веб-ресурси, ілюстрації тощо. Кожен додаток повинен містити посилання на відповідне місце в тексті.

Супровідна документація. До супровідних документів кваліфікаційної роботи належать:

- 1) завдання на виконання кваліфікаційної роботи;
- 2) рецензія на роботу;
- 3) результати перевірки на плагіат;
- 4) подання роботи голові екзаменаційної комісії.

Загальний обсяг роботи. Обсяг кваліфікаційної роботи має становити **50–60 сторінок основного тексту**, без урахування списку використаних джерел та додатків.

VI. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Вимоги до змісту та оформлення кваліфікаційних робіт подані в Положенні про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) (<https://surli.cc/eahpbw>) та детально описані в Методичних рекомендаціях до написання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та організація бізнесу.

VII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика керівника кваліфікаційної роботи щодо здобувача освіти.

Безпосередній контроль за виконанням кваліфікаційної роботи здійснює науковий керівник. Науковий керівник роботи: допомагає здобувачеві обрати найбільш перспективний і актуальний напрям кваліфікаційного дослідження; знайомить здобувача з вимогами щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи; рекомендує здобувачеві необхідну наукову літературу та джерела з теми роботи; регулярно надає консультації; стежить за ходом написання роботи, контролює своєчасне подання роботи до захисту в ЕК; надає допомогу здобувачеві в підготовці роботи до захисту; складає відгук на кваліфікаційну роботу та розкриває її зміст під час виступу на захисті кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.

Інформацію наукових керівників про хід виконання здобувачами КР заслуховують на засіданні кафедри маркетингу двічі протягом навчального року (визначають, як здобувач справляється з роботою, які у нього виникають труднощі та яких заходів треба вжити для їх подолання). Здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт згідно отриманого завдання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, у тому числі некоректних текстових запозичень, фабрикації та фальсифікації.

Відповідно до ч. 6 ст. 69 ЗУ «Про вищу освіту» заклади вищої освіти здійснюють заходи із запобігання академічному плагіату – оприлюдненню (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів ВО, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки (<https://surli.li/fdputg>), Положенні про Комітет з етики наукових досліджень (<http://surli.li/cpqagl>).

Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат. Первинну перевірку на наявність ознак академічного плагіату в кваліфікаційних роботах здійснює відповідальний за таку роботу працівник кафедри із використанням рекомендованого Університетом програмного забезпечення. Звіт про перевірку кваліфікаційної роботи здобувачів освіти має бути проаналізований науковим керівником (за потреби – членами кафедри) до дати проведення 12 захисту кваліфікаційної роботи. За результатами перевірки науковий керівник оформляє Протокол аналізу звіту подібності за встановленим зразком. Під час подання на кафедру

кваліфікаційної роботи автор цієї роботи заповнює і підписує заяву-засвідчення за встановленою формою, у якій підтверджує факт відсутності в роботі академічного плагіату. До такої заяви додається роздрукований та підписаний науковим керівником Протокол аналізу звіту подібності. Водночас, цією ж заявою автори випускних кваліфікаційних робіт (здобувачі вищої освіти) надають дозвіл на розміщення електронної копії своєї роботи в Інституційному репозитарії Університету.

Для кваліфікаційних робіт показник оригінальності форми (вираження) твору має становити не менше половини. Зміст та оформлення робіт мають відповідати вимогам (методичним вказівкам) щодо їх написання, затвердженим в Університеті, та/або правовим актам України вищого порядку.

Значення індексу унікальності

Рівень унікальності	Відсоток рівня унікальності	Пояснення
високий рівень унікальності	85–100 %	робота допускається до захисту та/або опублікування
середній рівень унікальності	65–84 %	робота потребує уваги з боку наукового керівника (рецензентів); може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку
низький рівень унікальності	50–64 %	робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці
недопустимо низький рівень унікальності	49 % і нижче	робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки

Завантаження кваліфікаційних робіт в інституційний репозитарій ВНУ імені Лесі Українки здійснюють відповідальні особи кафедр не пізніше, ніж за п'ять днів до захисту робіт.

Політика щодо оцінки кваліфікаційної роботи.

Рішення ЕК про оцінку кваліфікаційної роботи приймають на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови ЕК вирішальний. Під час визначення оцінки роботи повинна бути врахована думка рецензента, виступ здобувача освіти під час захисту своєї роботи, його відповіді на зауваження рецензента та на запитання членів комісії.

Елементи оцінювання	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Оцінювання кваліфікаційної роботи керівником та рецензентом: 80 балів		
Зміст	наявність всіх структурних компонентів, стиль формулювання, відповідність поставленим завданням	5
Вступ	актуальність і постановка проблеми (виявлення суперечностей, які зумовили актуальність проблеми); рівень розробки проблеми (констатація наявності досліджень з проблеми); об'єкт, предмет, мета, завдання (чіткість формулювання, логічність, відповідність і взаємно відповідність); методи дослідження, їх відповідність меті та завданням	5
Основна частина	глибина розкриття завдань дослідження; доцільність і рівень використання джерел; логіка викладу матеріалу; повнота аналізу та якість аналітичних висновків; наявність науково грамотно	50

	сформульованих власних думок, відповідність науковому стилю; використання методів, задекларованих у вступі.	
Висновки	відповідність логіки побудови висновків поставленим меті та завданням; адекватність та обґрунтованість висновків.	5
Список використаних джерел	кількість літературних джерел; наявність сучасних актуальних джерел з досліджуваної проблеми; відповідність оформлення списку використаних джерел бібліографічним вимогам.	5
Додатки	наявність звітності; наявність додаткових розрахунків; правильність подання та оформлення	5
Оформлення роботи	відповідність вимогам до оформлення (шрифт, обсяг, цитування та посилання на джерела, таблиці, рисунки, додатки тощо).	5
Оцінювання публічного захисту членами комісії: 20 балів		
Захист роботи	логічне та аргументоване викладення матеріалу	5
	наявність презентації, її якості та наповнення	5
	володіння здобувачем матеріалами роботи	5
	аргументовані відповіді на запитання членів комісії	5

Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не допускається. У разі, якщо захист КР не відповідає встановленим вимогам рівня атестації, екзаменаційна комісія фіксує, що здобувач не пройшов атестацію, і робить відповідний запис у протоколі засідання. У такій ситуації комісія визначає подальші дії: чи може здобувач освіти подати на повторний захист доопрацьовану роботу, чи він повинен виконати нову кваліфікаційну роботу за темою, призначеною кафедрою закладу освіти.

Здобувача освіти, який отримав незадовільну оцінку за кваліфікаційну роботу, відраховують із закладу вищої освіти з видачею академічної довідки встановленого зразка.

VIII. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних робіт здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS та лінгвістичну оцінку:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання з незначними помилками
82 – 89	Дуже добре	B	вище середніх стандартів, але з деякими помилками;
75 - 81	Добре	C	в цілому змістова робота зі значними помилками;
67 -74	Задовільно	D	непослідовно викладений матеріал зі значними недоліками;
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям;
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)	Fx	незадовільно

Критерії оцінювання результатів навчання:

90–100 балів. Кваліфікаційна робота виконана вчасно, самостійно, забезпечує повне розкриття теми. Правильно визначено предмет, об'єкт дослідження. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у дослідженні. Автор використовує сучасні аналітичні та методологічні інструментарії. Робота характеризується високою якістю і глибиною теоретико-методологічного аналізу, критичного огляду літературних джерел, наявністю наукової проблематики. Узагальнення і висновки базуються на якісно опрацьованій статистичній інформаційній базі, що дозволяє чітко визначити авторську позицію. У проєктно-рекомендаційному розділі запропоновано інноваційну маркетингову стратегію, яка логічно витікає з аналізу, ґрунтується на сучасних підходах і містить обґрунтовані управлінські рішення з чітким планом реалізації. Рецензія позитивна. Доповідь логічна, змістовна, аргументована, проілюстрована бездоганно оформленими наочними матеріалами, свідчить про формулювання власної думки здобувача щодо предмету дослідження та є логічною і повною. Відповіді на питання правильні та стислі.

82–89 балів. Кваліфікаційна робота виконана вчасно, теоретичні узагальнення та висновки аналітичної частини в основному правильні. Проте, існують несуттєві недоліки у виявленні логічності зв'язку заходів, що пропонуються для вирішення проблем за допомоги проведеного аналізу статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та розрахунків ефективності запропонованих рішень, що впливає на глибину особистого аналізу здобувачем фактичної інформації. Застосування сучасного аналітичного інструментарію обмежено. Проєктно-рекомендаційний розділ містить загалом доречні пропозиції, але не всі з них належним чином обґрунтовані з погляду ресурсів, ефективності та відповідності стратегічним цілям підприємства. Рецензія позитивна, але містить окремі зауваження до роботи. Доповідь є логічною, змістовною, насичена фактичною інформацією, що відображає відповідні результати проведеного дослідження. Відповіді на питання правильні, але не завжди повні та конкретні.

75–81 балів. Кваліфікаційна робота виконана вчасно, теоретичні узагальнення та висновки аналітичної частини в основному правильні. Проте відсутній самостійний аналіз статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та розрахунків ефективності запропонованих рішень, що впливає на глибину особистого аналізу здобувачем фактичної інформації. Застосування сучасного аналітичного інструментарію занадто обмежено. Присутні окремі пропозиції, однак їм бракує цілісності, узгодженості з аналітичною частиною та аргументованості щодо впровадження. Рецензія переважно позитивна, але містить окремі зауваження до роботи. Доповідь побудована на фактах, що відображають відповідні результати проведеного дослідження. Відповіді на питання неповні.

67–74 балів. Тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру. Теоретико-аналітична частина та пропозиції обґрунтовано непереконливо, відсутні розрахунки, що дозволяють аргументувати зроблені авторські узагальнення та висновки. Є зауваження щодо логічності та послідовності викладеного матеріалу, який носить переважно описовий характер. Рекомендації щодо удосконалення є поверхневими, без чіткої структури й обґрунтованих рішень, що суттєво знижує практичну цінність 15 дослідження. Робота недбало оформлена. Доповідь прочитана за текстом, здобувач не володіє окремими питаннями теми, не всі відповіді на запитання правильні чи повні. Наочні матеріали не повною мірою відображають зміст виконаної роботи.

60–66 балів. Тема роботи не зовсім розкрита, мають місце недоліки змістовного характеру. Теоретико-аналітична частина та пропозиції обґрунтовано непереконливо, відсутні розрахунки, що дозволяють аргументувати зроблені авторські узагальнення та висновки. Є зауваження щодо логічності та послідовності викладеного матеріалу, який носить переважно описовий характер. Проєктно-рекомендаційний розділ не містить жодних реальних, аргументованих і практично застосовних рішень. Робота недбало оформлена. Доповідь прочитана за текстом, здобувач не володіє окремими питаннями теми, усі відповіді на запитання неповні. Наочні матеріали не повною мірою відображають зміст виконаної роботи.

1–59 балів, незадовільно. Відсутня логіка у побудові структури дослідження. У роботі відсутнє розуміння мети, завдань, предмету дослідження. Назви окремих розділів не відповідають їх змісту. Теоретичний аналіз та визначення стану процесів, що є предметом

розгляду мають компіляційний характер, відсутні посилання на використані літературні джерела. Відсутні самостійність суджень у запропонованих рекомендаціях і пропозиціях. Представлений статистичний матеріал є застарілим. Оформлення роботи не відповідає вимогам. Доповідь не відображає зміст виконаної роботи, більшість відповідей на питання неправильні, здобувач не володіє предметом дослідження. Наочні матеріали до захисту роботи відсутні.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Інформація та документація. Бібліографічне посилання: Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015. URL: <http://aphd.ua/pryklady-oformlenniabibliohrafichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>).
2. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки : веб-сайт. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyidobrochesnosti.pdf>
3. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2010, ДК 009:2010. URL:http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
4. Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проєкти). URL: <https://surl.cc/eahpbw>. 6. Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти. URL: <https://surl.li/omzydu>).
5. Положення про Комітет з етики наукових досліджень: URL: <http://surl.li/cpqagl>. 8. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів ВО, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://surl.li/fdputg>.
6. Балджи М. Д., Доброва Н. В., Однолько В. О., Осипова М. М. Торговельне підприємництво: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2020. 112 с.
7. Барабанова В. В. Маркетингові дослідження : навч. посіб. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 136 с.
8. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. 766 с
9. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. 15. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В., Волинець І. Г., Грицюк Н. О., Громко Л. С., Данилюк Т. І., Колосок А. М., Левченко В. П., Ліпич Л. Г., Мальцева В. В., Миськів Г. В., Мищишин І. Р., Сак Т. В., Скорук О.В., Тринчук В. В., Хілуха О. А., Шматковська Т. О., Ющишина Л. О./ за ред. О. М. Полінкевич, Л.В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 571 с
10. Мельников А.М., Коваленко О.А., Пундяк Н.Б. Основи організації бізнесу: навч. посіб. для студ. вузів Київ: Центр учб. л-ри, 2016. 200 с.
11. Романова Л.В. Управління підприємницькою діяльністю: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 240 с

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України URL : <http://www.me.gov.ua/>
3. Міністерство фінансів України URL : <http://www.minfin.gov.ua/>
4. Національний банк України URL : <http://www.bank.gov.ua/>
5. Index mundi URL : <http://www.indexmundi.com/>
6. Розпорядження Кабінету міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 265- р Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80>.